

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - **17072909**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

20 Ekim 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**YALOVA MİLLETVEKİLİ
SAYIN TAHSİN BECAN'IN
TBMM 7/45822 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Seçim bölgem Yalova'nın kıyılarında son dönemde görülen yoğun yosunlaşma, kötü koku ve kıyı kirliliği vatandaşların tepkisine neden olmaktadır. Özellikle Gazipaşa Caddesi, Akasya Plajı çevresi ve sahil bandında deniz yüzeyini kaplayan yosun tabakalarının yanı sıra çeşitli atıkların da kıyıya vurduğu, bunun hem çevre hem de turizm açısından olumsuz bir görüntü oluşturduğu belirtilmektedir. Vatandaşlar, ortaya çıkan tablonun açıklanan deniz suyu analiz sonuçlarıyla örtüşmediğini ifade etmektedir.

Öte yandan, Yalova İl Sağlık Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen deniz suyu ölçümlerinde bazı bölgelerde "orta" kalite seviyelerinin tespit edilmesi, Marmara Denizi'ndeki çevresel baskıların Yalova kıyılarındaki etkilerine ilişkin kaygıları artırmaktadır. Deniz suyunda görülen değişimler ile kıyılardaki yoğun yosunlaşma arasında bir ilişki bulunup bulunmadığı kamuoyu tarafından merak edilmektedir. Son yıllarda Marmara Denizi genelinde müsilaj, alg patlamaları ve istilacı türlerin yayılımına ilişkin bilimsel uyarılar yapılırken, Yalova kıyılarında da benzer çevresel sorunların giderek daha sık gözlenmesi dikkat çekmektedir.

Bu çerçevede;

1-Bakanlığınız tarafından Yalova kıyılarında son 5 yıl içerisinde deniz ekosistemine yönelik kaç inceleme ve denetim gerçekleştirilmiştir?

2-Yalova sahil şeridinde gözlenen yoğun yosunlaşmanın nedenlerine ilişkin herhangi bir bilimsel çalışma veya analiz yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?

3-Yosunlaşmanın evsel, endüstriyel veya tarımsal kaynaklı atık deşarjlarıyla bağlantısı araştırılmış mıdır?

4-Yalova kıyılarında son 5 yılda deniz kirliliğine neden olduğu tespit edilen işletme, tesis, gemi veya diğer unsurlar hakkında kaç işlem yapılmıştır? Uygulanan idari para cezalarının toplam tutarı ne kadardır?

5-Deniz suyu analizlerinde "orta" veya riskli seviyede sonuç elde edilen bölgelerde alınan önlemler nelerdir?

6-Marmara Denizi Eylem Planı kapsamında Yalova'da yürütülen çalışmalar nelerdir? Bu çalışmalar için son 5 yılda ne kadar kaynak kullanılmıştır?

7-Yalova kıyılarında görülen yosunlaşma ve kirliliğin turizm, balıkçılık ve halk sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızın yaptığı bir etki analizi bulunmakta mıdır?

8-Deniz suyunda görülen olumsuzlukların giderilmesi amacıyla Yalova için hazırlanmış özel bir eylem planı bulunmakta mıdır? Var ise içeriği ve uygulama sonuçları nelerdir? Yok ise bu yönde bir hazırlık yapılacak mıdır?

CEVAP

1-Yalova ilimizde 01.07.2021 tarihinden itibaren toplamda 3126 Çevre Denetimi gerçekleştirilmiş olup; 950 Çevre Denetimi doğrudan kıyı tesisleri ve atıksu arıtma tesisleri başta olmak üzere, deniz ekosistemini doğrudan veya dolaylı olarak yapılmış denetimlerdir.

2-Yoğun yosunlaşmaya ilişkin olarak, tür tayinleri yapılmış, "*yoğun yosunlaşma*" olarak ifade edilen türlerin fırsatçı tek yıllık otsu deniz bitkilerinden oluştuğu anlaşılmıştır. Spesifik türleri ihtiva eden ve besin tuzlarının dengesinin bozulduğunda kütlesi artan bu türlerin Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi olduğu dikkate alınarak; düzenli olarak kıyıda temizlenmesi gerektiği, ilgili belediyelere ve kaymakamlıklara bildirimlerde bulunulmuştur.

3-Yosunlaşma olarak ifade edilen durum doğrudan besin tuzlarının havzaya girişiyle ilişkilidir. Bu girişin tek yolu "*atık deşarjı*" olarak ifade edilen durumlar değildir. Marmara Denizi'nin kendine has yapısı ve üst akıntısı yoluyla gelen besin tuzlarının da etkisi söz konusudur. Bilinenin aksine, besin tuzları kıyı basenine sadece evsel veya endüstriyel kaynaklardan ulaşmaz. Diğer bir kaynak olarak dereler/nehirler vasıtasıyla karasal havzalardan denize ulaşan besin tuzlarının yukarıda sayılanlardan farklı olarak ana girdi kaynaklardan birisidir. İlimizde bu nevi bir besin tuzu artışı sağlayacak endüstriyel tesis de söz konusu değildir. Atıksu Arıtma Tesisleri de ilgili deşarj tabloları kapsamında takip edilmektedir.

4-Son beş yılda yapılan denetimlerden yetmiş dokuzunda (79) mevzuata aykırılık tespit edilmiş olup, 63.870.800 TL idari para cezası verilmiştir.

5-Orta ve Riskli seviyeye ilişkin inceleme ve değerlendirme *Yüzme Suyu Kalitesinin Yönetimine Dair Yönetmelik* doğrultusunda Sağlık Bakanlığınca alınan ve analiz yapılan deniz suyu analizleri olup, Mezkûr yönetmelik kapsamında alanın halk ve çevre sağlığı yönüyle yüzmeye elverişli olup olmadığını belirtir. Yalova Valiliğinin 11.06.2025 Tarih ve 05 Sayılı *İl Umumi Hıfzıssıhha Meclisi Kararı*'nda alınan önlemler yer almaktadır.

6,8-22 Maddeden oluşan *Marmara Denizi Eylem* 5,6,7,10,11 nolu eylemleri kapsamında faaliyetler yürütülmektedir.

Ayrıca, Deniz Çöpleri İl Eylem Planı uygulamaya konulmuş olup, ilgili yerel idarelerden düzenli olarak toplanan deniz çöplerinin envanterleri Bakanlığımızla paylaşılmaktadır.

Marmara Deniz Havzası Eylem Planı Kapsamında Deşarj Standartlarında Kısıtlama Genelgesi (2021/13) doğrultusunda tesislerin deşarj standartları kısıtlanmış olup; Denetimler Genelge doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.